

STRATEGISIA VALINTOJA

*Kasvavan maakunnan
pitkäjärjestyksestä suunnittelua*

PIRKANMAAN
MAAKUNTAKAAVA
2040

Mikä on Pirkanmaan maakuntakaava 2040?

Maakuntakaava on koko Pirkanmaan yhteinen, yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa on ratkaistu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät alueiden käytön kysymykset.

Maakuntakaavassa on valittu strategiset painopisteet maakunnan alueidenkäytön kehittämisessä vuoteen 2040 asti.

Maakuntakaavan aluevaraukset ja verkostot muodostavat toimivan yhdyskuntarakenteen.

- Palveluverkko, johon kuuluvat keskusta-alueet, kylät ja kaupan alueet
- Asuminen ja työpaikat
- Liikenne ja logistiikka
- Maaseutualueet
- Virkistys ja luonnonsuojelu
- Arvokkaat kulttuuriympäristöt
- Vesi- ja jätehuolto
- Energiahuolto
- Luonnonvarat, joihin kuuluvat pohjavedet, kiviainesvarat, tuulivoima, turvetuotanto ja bioenergia

Kaavassa ratkaistuja teemoja

Tähtäimessä

Maakuntakaavan kolme strategista kärkeä

- Maakunnan kilpailukyky vahvistuu
- Yhdyskuntarakenne on sosiaalisesti ja ympäristön kannalta vastuullista
- Luonnonvaroja käytetään kestävästi ja yhdyskuntarakenne on energiatehokas

Yhteiset ratkaisut

Uuden maakuntakaavan laadinnassa on käytetty paljon voimia

- asioiden laaja-alaiseen selvittämiseen,
- vilkkaaseen arvokeskusteluun,
- uusien kehityspolkujen löytämiseen ja
- yhteisen näkemyksen hiomiseen.

Ratkaisuja kysymyksiin on etsitty niin elinkeinoelämän, asukkaiden kuin rakennetun- ja luonnonympäristönkin näkökulmasta katsottuna.

Katse eteenpäin

Pirkanmaan maakuntakaava tuli voimaan kesäkuussa 2017; lainvoimaiseksi kaava tuli korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 24.4.2019.

Maakuntakaavan pää toteuttajana ovat kunnat, joiden toteutusvastuu konkretisoituu kuntakaavoituksessa. Myös valtiolla on tärkeä rooli maakuntakaavan mukaisten maanteiden, ratojen ja suojelualueiden sekä aluerakenteen kannalta tarkoituksenmukaisen liikennejärjestelmän toteuttamisessa. Lisäksi hanketoimijoille maakuntakaava on hyvä alusta, jonka pohjalta hankesuunnitelmia voidaan viedä eteenpäin.

Uusi maakuntakaava lyhyesti

Maakuntakaavassa on varauduttu Pirkanmaan väestömäärän merkittävään kasvuun. Nykyinen 500 000 asukkaan Pirkanmaa saanee noin 120 000 uutta asukasta vuoteen 2040 mennessä. Koko maakuntaa koskevat maankäytön ja liikennejärjestelmän ratkaisut tukevat toisiaan.

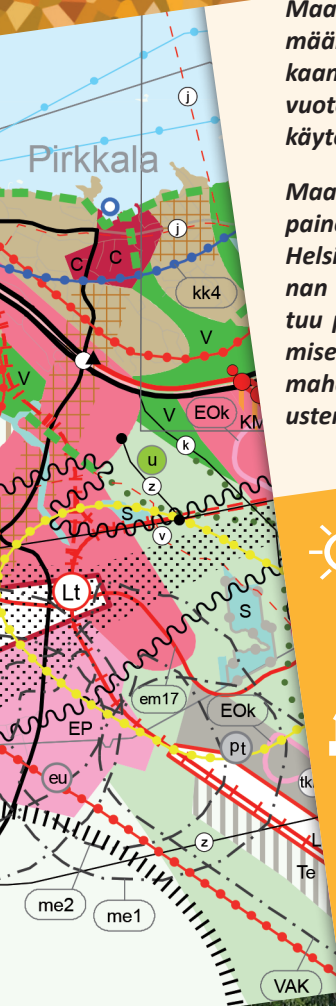
Maakunnan kasvun ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen painopistealueina ovat Tampereen ydinkaupunkiseutu ja Helsinki-Hämeenlinna-Tampere -vyöhyke sekä maakunnan vahvat seutukeskukset. Rakenteen kasvu suuntautuu pääosin sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämiseen. Tampereen läntiset väylähankkeet avaavat myös mahdollisuuden uusiin maankäytön avauksiin väylälinjasten lähiympäristössä.

Maakuntakaavassa esitetyt Tampereen ydinkaupunkiseudun kehittämisvyöhykkeet sekä maakunnan muut kehittämisen kohdealueet kokoavat maakunnan strategiset tavoitteet kartalle.

Pirkkalan, Tampereen ja Lempäälän rajalle sijoittuvat maakuntakaavan pinta-alaltaan suurimmat uudet maankäytön aluevaraukset, jotka liittyvät Tampereen uusiin läntisiin väylähankkeisiin. Uusi järjestelyratapiha, 2-kehä, vt 3 -oikaisu, läntinen ratayhteys sekä lähialueen maankäyttö täydentävät rakenteellisesti yhteen kuntien taajamien väliin jäävän, nyt vielä pääosin rakentamattoman alueen.

Joukkoliikenteeseen nojautuva, tiivistyvä kaupunkirakenne sekä tähän liittyvät kokonaan uudenlaiset kaavamerkinnot edistävät kestävän ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen muodostumista.

Tampere-Pirkkalan lentoaseman saavutettavuuden parantaminen ja lentoaseman kehittäminen (kiitotievaraus) on huomioitu maakuntakaavassa. Raideyhteys ja terminaali on osoitettu lentokentälle.

Lakalaiva-Rautaharkon alueelle on osoitettu uusi henkilöliikenteen asema, joka edistää Tampereen ja Pirkanmaan vetovoimaisuutta ja liikenteellistä toimivuutta.

Maakuntakaava sisältää myös vähittäiskaupan mitoituksen. Vähittäiskauppa ohjataan ensisijaisesti keskustoihin, missä palvelut ovat helposti saavutettavissa.

Maakuntakaavan uudistumista ja luonnonvarojen huomioimista edustavat uudet ekologisen verkoston tarkastelut sekä ekosysteemipalvelujen analyysit, mitkä näkyvät kartalla luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden alueina.

Pirkanmaalla on nyt ensimmäistä kertaa tutkittu ja esitetty maakunnallisesti merkittävät tuulivoima-alueet, kiviaineshuollon varaukset, ampuma- ja moottoriradat.

Uutta maakuntakaavassa on myös arkeologisen perinnön ydinalueisiin liittyvä kehittämismerkintä, joka kertoo Pirkanmaan historiallisista kehitysvaiheista.

Kaava sisältää vesihuollon perusratkaisut koko maakunnassa.

Otteita maakuntakaavan sisällöstä kunnittain

Akaa

Toijalan ja Viialan taajamia tiivistetään yhteen, ja ne liittyvät osaksi Tampereen kaupunkiseudun pääradan suuntaista keskusakselin kehittämistä. Viialan keskustaa kehitetään alakeskuksena. Puutermiinaali siirretään pois Toijalan keskustasta.

Hämeenkyrö

Keskustaajama kasvaa valtatie 3 suunnassa, ja taajamaa kehitetään uuden valtatie 3 linjauksen ympärillä. Muun muassa liityntäpysäköintiä kehitetään toimivien matkaketjujen luomiseksi. Pinsiön ympäristötaiteen alue on maakunnallisesti merkittävä kehittämiskohde.

Ikaalinen

Keskusta kytkeytyy kaupallisen aluevarauksen kautta valtatievyöhykkeeseen. Keskustaajamassa rannan virkistysalueet ja Vanhan kauppalan arvokas kulttuuriympäristö muodostavat perustan viihtyisälle elinympäristölle.

Juupajoki

Aseman seutua tiivistetään raideliikenteeseen tukeutuen. Kansainvälisesti merkittävää tutkimusta tekevä Hyytiälän met säasema on osoitettu palveluiden alueena. Kopsamon kylässä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle on osoitettu maaseutuasumisen kehittämisen kohdealue.

Kangasala

Tarastenjärveä ja lentokenttää yhdistävä 2-kehä mahdollistaa uutta maankäyttöä. Nauhataajamaa tiivistetään joukkoliikenteeseen tukeutuen. Herttulan uusi taajama-alue tukee Kangasalan keskustan elinvoimaisuutta. Valtatie 12 kehittämiseen varaudutaan.

Kihniö

Kunnassa sijaitsee merkittävää turvetuotanto- ja tuulivoimapotentiaalia, jotka on huomioitu omilla merkinnöillään. Maakuntakaavalla edistetään myös tärkeiden luonnon ydinaluekokonaisuuksien säilymistä. Ratareittimerkintä luo edellytykset Parkano–Haapamäki-rataosuuden avaamiseen.

Lempäälä

Taajaman nykyiseen kokoon nähden suurimmat muutokset koko maakunnassa. Sääksjärvestä uusi raideliikenteeseen tukeutuva Tampereen kaupunkiseudun alakeskus. Kaupunkiseudun liikennöintiä helpottavat uudet linjaukset valtatielle 3 ja 2-kehälle (Sääksjärvi–lentoasema). Uuteen järjestelyratapihaan liittyvät teollisuusalueet sekä puuterminnaali-, maanvastaanotto- ja kierrätysalueiden kehittäminen vahvistavat Lempäälän elinvoimaisuutta.

Mänttä-Vilppula

Mäntän keskustaajama ja Vilppulan asema yhdistyvät toisiinsa taajamien kehittämisvyöhykkeellä, jolla vahvistetaan kaupungin kulttuuri- ja matkailupalvelujen saavutettavuutta eri liikkumismuodoilla. Mänttä-Vilppula on seutukeskus, joka tukeutuu raideliikenteeseen. Sassin alueelle on osoitettu kehittyvää taajama-aluetta sekä lentopaikka.

Nokia

Kolmenkulman alue ja Koukkujärvi nivoutuvat kaupunkiseudun läntiseen yritysalueiden kehittämisvyöhykkeeseen, ja niitä kehitetään erityisesti ympäristöteollisuuden ja cleantech-toiminnan yritysten sijoittumisedellytyksiä suosivasti. Kaava luo edellytykset uuden jätevedenpuhdistamon toteuttamiselle Koukkujärvellä. Kaakkurijärville muodostuu yhdessä Ylöjärven harjuaalueiden kanssa läntisen kaupunkiseudun suurin virkistys- ja luontoaluekokonaisuus. Lielahdesta Nokialle esitetään varaus toiselle raiteelle, ja Nokian keskustaa kehitetään asemaan tukeutuen tiiviinä alueena.

Orivesi

Merkittävästi parannettava valtatie 9 vahvistaa Oriveden liittymistä Tampereen kaupunkiseutuun. Oripohjan ympäristöä kehitetään liikenteellisenä solmupisteenä, jossa kiinnitetään huomiota esimerkiksi liityntäpysäköinnin ratkaisuihin. Asumista kehitetään sekä Oriveden keskustan aseman ympärillä että Oriveden asemalla. Puuterminaalin kehittämiseen varaudutaan valtatie 9 varrella.

Parkano

Keskustan ja asemanseudun välistä yhteyttä vahvistetaan kehittämällä logistiikan, varastoinnin sekä luonnonvaratalouden työpaikka- ja tutkimustoimintoja vyöhykemaisesti. Lisäksi työpaikka-alueita kehitetään valtatiehen 3 tukeutuen. Kirkkojärven ympäristö on tärkeä asukkaiden virkistytymisen kannalta. Pohjanmaan radalle osoitetaan lisäraide, jotta rataosuus saataisiin kaksiraiteiseksi, ja valtatie 3 osoitetaan merkittävästi parannettavana. Visurinsalon ampumarata osoitetaan maakuntakaavassa.

Pirkkala

Lentokentän kehittäminen on koko maakunnan kannalta tärkeää. Alueelle on osoitettu uusia työpaikka-alueita, ja lentomelualueet ovat tarkentuneet aiemman maakuntakaavaan nähden. Kaupunkiseudun liikennöintiä helpottavat uudet linjaukset valtatielle 3 Lempäälästä Pirkkalaan ja 2-kehälle Sääksjärveltä lentoasemalle. Linnakallion alue varataan paljon tilaa vaativalle kaupalle. Partolan osalta maakuntakaava mahdollistaa muutoksen market-alueesta kohti sekoitettua monipuolista rakennetta, jossa joukkoliikennereitin varrelle tuodaan myös asutusta. Lännessä taa-jama laajenee Sikojokea kohti. Pyhäjärven ympäristöä kehitetään asumisen ja virkistysten laatuviikkeenä.

Punkalaidun

Punkalaitumen keskustan ja valtatie 2 välistä aluetta kehitetään energiaomavaraisuuden ja biotalouden elinkeinojen vyöhykkeenä, jonne sijoittuu myös tuulivoimaloiden alue. Valtatie 2 osoitetaan merkittävästi parannettavana ja Kanteenmaan liittymän tuntumaan osoitetaan teollisuustoimintaa. Punkalaitumenjokilaaksoa esitetään valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi.

Pälkäne

Pälkäneen keskusta-alue on osoitettu kaupunkitasoisena keskuksena. Keisarinharjun-Vehoniemenharjun alueen potentiaali on nostettu esille matkailun ja virkistyskehitämisen kohdealueena, joka jatkuu Pälkäneen keskustaaajamaan saakka. Harjulle osoitetut kaavamerkinnot tukevat maakunnallista vedenhankintaratkaisua. Sappeen matkailukeskus ja Laipanmaan erämainen retkeilyalue muodostavat yhdessä laajan matkailu- ja virkistyskokonaisuuden.

Ruovesi

Ruoveden keskusta-alue mahdollistaa laajan loma- ja monipaikkaisen asumisen tarvitsemat palvelut. Ruoveden reitti esitetään valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen ja niihin kytkeytyvien alueiden luontomatkailuedellytyksiä kehitetään yhtenäisenä kokonaisuutena. Muroleen kanava on osa Kuruun asti ulottuvaa matkailun kehittämisen kohdealuetta.

Sastamala

Vammalan keskusta-alue laajenee kohti rautatieasemaa, jonka ympäristöä kehitetään tiiviinä, kaupunkimaisena ympäristönä. Mouhijärvi ja Häijää rakentuvat yhtenäiseksi taajamaksi. Äetsässä kehitetään yritystoimintaa raideliikenteeseen tukeutuen. Ellivuoren ympäristöä kehitetään matkailun ja virkistyksen kohdealueena, joka kattaa myös Karkun koulutuskeskittymän, golfkenttien alueen sekä läheiset virkistys- ja ulkoilualueet. Matinsuon ampumakeskus osoitetaan maakuntakaavassa.

Tampere

Rautaharkko-Lakalaivan uusi alakeskus sijaitsee pääradan varrella ja osana HHT-kehitysvyöhykettä. Uuden alakeskuksen alueelle osoitetaan myös uusi henkilöliikenteen asema, joka edistää Tampereen ja Pirkanmaan saavutettavuutta, vetovoimaisuutta ja liikenteellistä toimivuutta. Tampereen keskusta-alue ulottuu Kalevaan ja Hatanpäälle asti. Hiedanrannan rantatäyttöalueet osoitetaan ehdollisena taajama-alueena, jonka rakentaminen ei saa heikentää pohjavesien käyttöä. Yhdyskuntarakennetta tiivistetään erityisesti vahvaan joukkoliikenteeseen tukeutuen. Pyhäjärven ympäristöä kehitetään asumisen ja virkistyksen laatuvyöhykkeenä. Tampereen päärautatieasema on tunnistettu koko maakunnan keskeisimpänä henkilöliikenteen solmukohtana, jossa otetaan huomioon myös matkaketjujen sujuvuus. Tampereen keskusjärjestelyratapihalle esitetään uusi sijainti Lempäälään, jolloin nykyiselle ratapiha-alueelle voitaisiin tuoda asumista ja keskustatoimintoja. Maakuntakaavassa osoitetaan keskuspuhdistamo Sulkavuoreen.

Urjala

Valtatie 9 osoitetaan merkittävästi parannettavana, ja sen varrella kehitetään teollisuustoimintoja. Humppilan-Urjalan ylimaakunnallinen tuulivoima-alue osoitetaan. Asemanseudulle esitetään mahdollisuus puuterminaalille. Huhdin ja Laukeelan väli kurotuvat taajamaraken- teella yhteen.

Vesilahti

Laukon kartano osoitetaan matkailupalvelujen alueena, jolla sijaitsee myös uusi satama. Maaseutuasumisen kehittämisen kohdealueena esitetään vyöhyke Koskenkylästä Narvaan. Seututien 301 varrelle esitetään puutermiinaali, ja tien uusi linjaus välillä Keihonen–Kilpala on myös otettu huomioon.

Valkeakoski

Työpaikka- ja teollisuustoimintoja kehitetään vahvasti Lempäälän ja Valkeakosken välillä, maantien 130 varrella. Alue on myös osa Tampereen kaupunkiseudun läntisen yritysalueen kehittämisvyöhykettä. Keskustaa kehitetään sekä kosken ympäristössä että kohti pohjoista Tampereen suuntaan. Jutikkalaan osoitetaan teollisuus- ja varastoalue sekä sille laajenemissuunta valtatie eteläpuolelle. Sääksmäelle esitetään matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue.

Virrat

Keskustatoimintojen aluetta on laajennettu ulottumaan satamaan asti. Marttisen, Laivarannan ja Torisevan muodostama kokonaisuus osoitetaan matkailun ja virkistyksen kehittämisaikana. Kantatie 65 esitetään merkittävästi parannettavaksi aina Virroille saakka. Jäähdyshojan ampuma ja moottorirata on tunnistettu seudullisesti merkittävänä.

Ylöjärvi

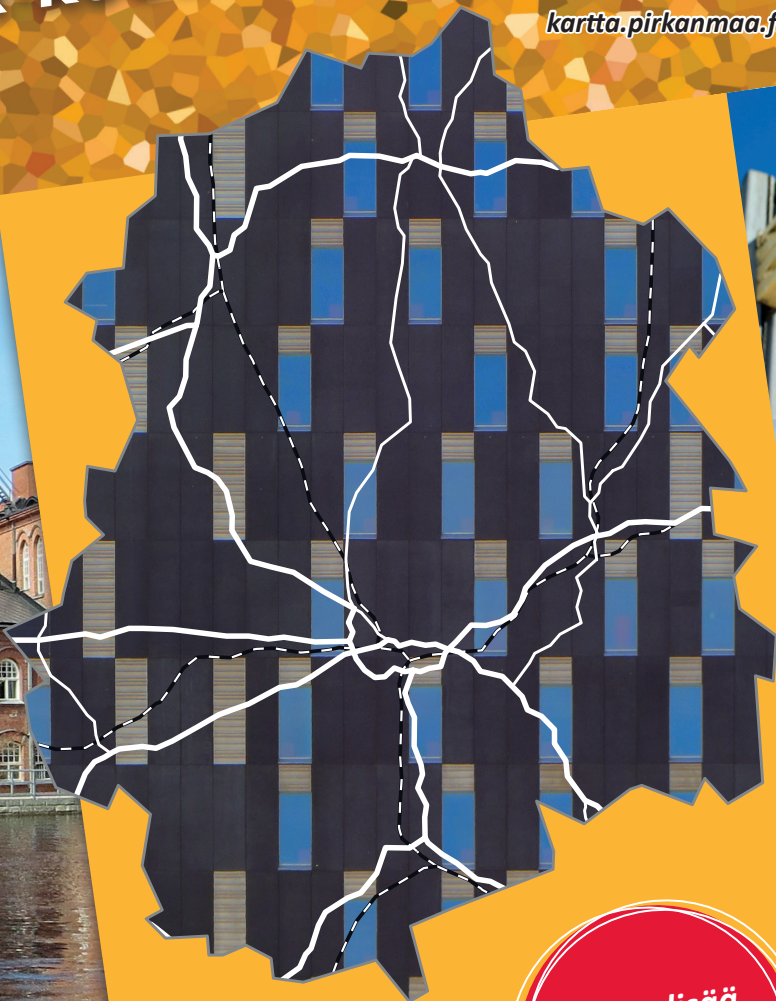
Tampereen ja Ylöjärven keskustan välillä sekä Elovainiolla asti rakennetta tiivistetään joukkoliikenteeseen tukeutuen. Keskustaan esitetään uusi henkilökauliikenteen asema, ja nykyisin keskustassa sijaitseva puutermiinaali pyritään siirtämään Karhen alueelle. Taajamaa reunustava viherkehä tarjoaa Näsijärven rannoilta Ylöjärven harjulle tärkeän viheryhteyden. Tämä viherkehä yhdessä Nokian Kaakkurijärvien virkistysalueiden kanssa muodostaa läntisen kaupunkiseudun suurimman virkistys- ja luontoaluekokonaisuuden. Kurun keskusta on osa Muroleen kanavalle asti ulottuvaa matkailun kehittämisen kohdealuetta.

Tutki kaavaa QR-koodin avulla

kartta.pirkanmaa.fi

Pirkanmaan liitto
Maankäyttö ja liikenne
Kelloportinkatu 1 B / PL 1002
33101 Tampere
(03) 248 1111
pirkanmaan.liitto@pirkanmaa.fi
www.pirkanmaa.fi

Katso lisää
maakuntakaava2040.
pirkanmaa.fi